

The background of the slide features two stylized DNA double helix molecules. One helix is positioned vertically along the left edge, while the other is angled across the top right corner. Both helices are rendered in a light orange color with dark orange horizontal stripes representing the base pairs.

Haigusjuht

Ilona Muoni
III a. resident

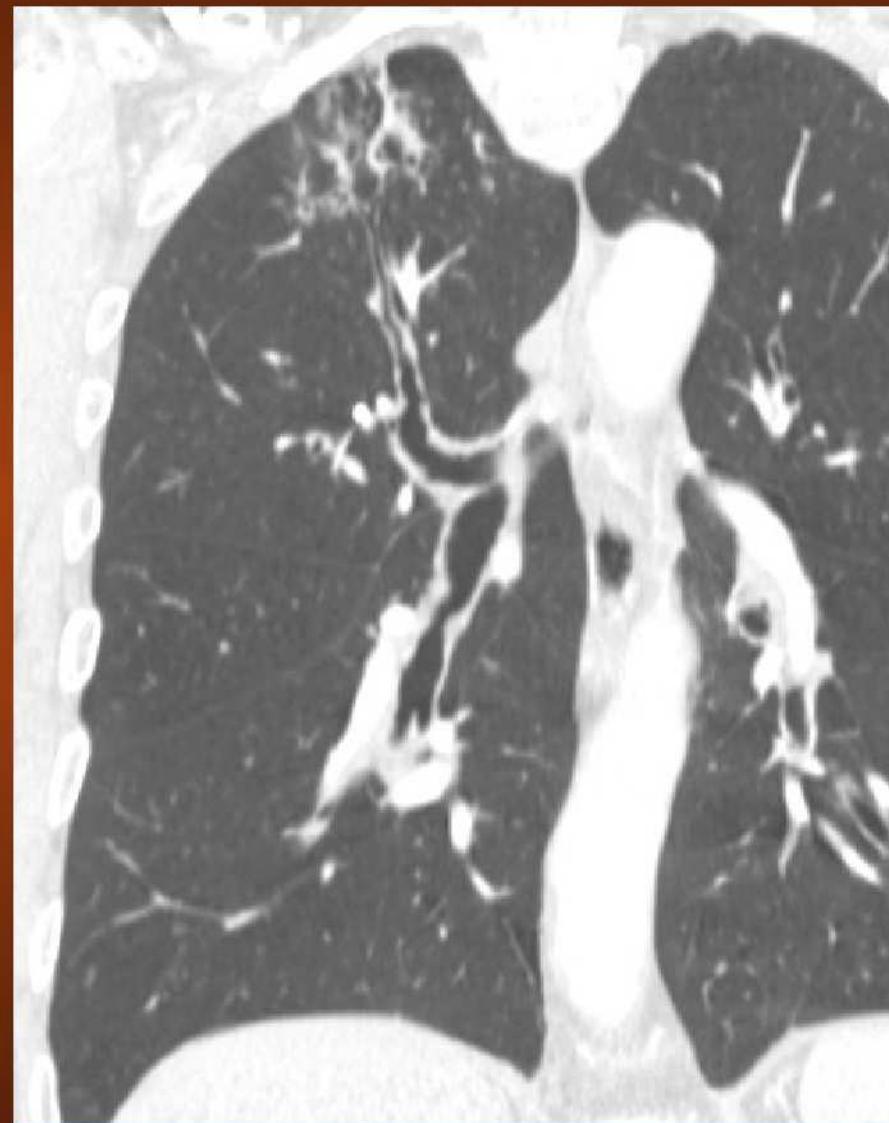
Anamnees

- 67 a. mees
- kaebused: püsiv nõrkus, jõuetus, iiveldus, ülakõhuvalud
- kaasuvalt haavandiline koliit

3.11.05 KT

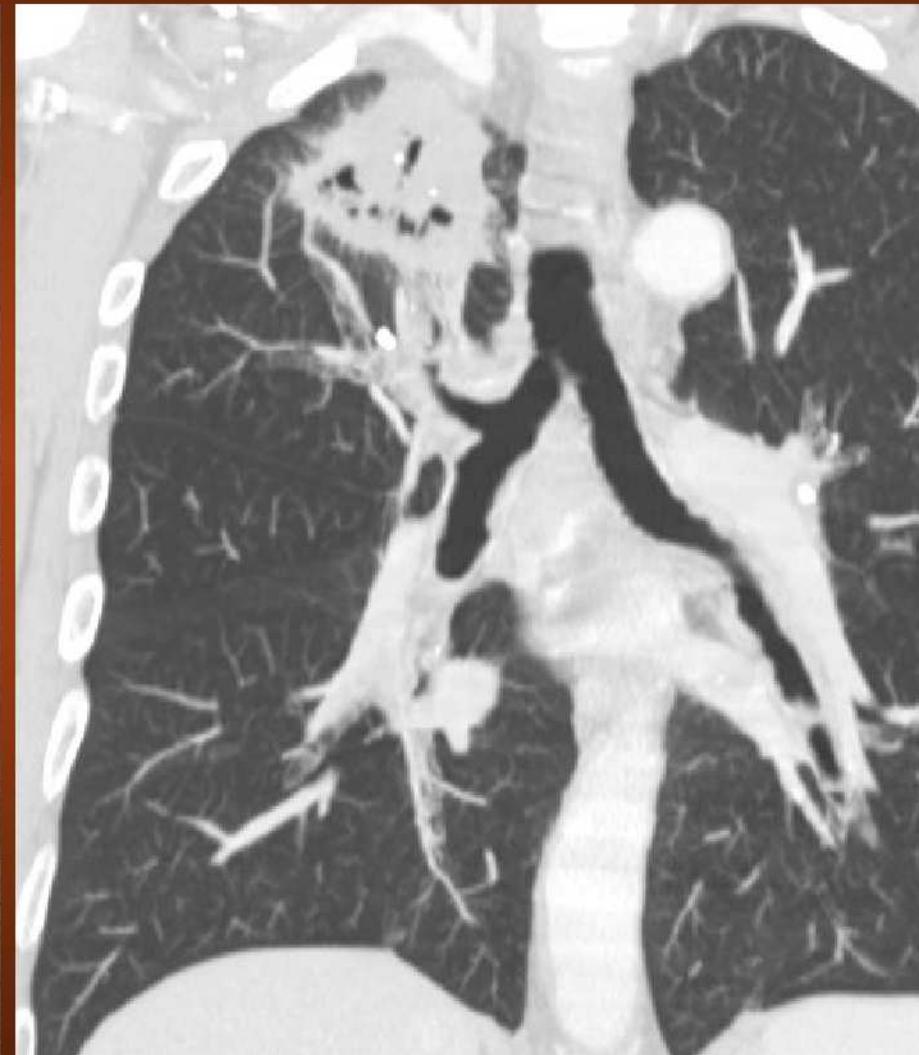
Arvamus: fibrooskaverniline tuberkuloos, KOK

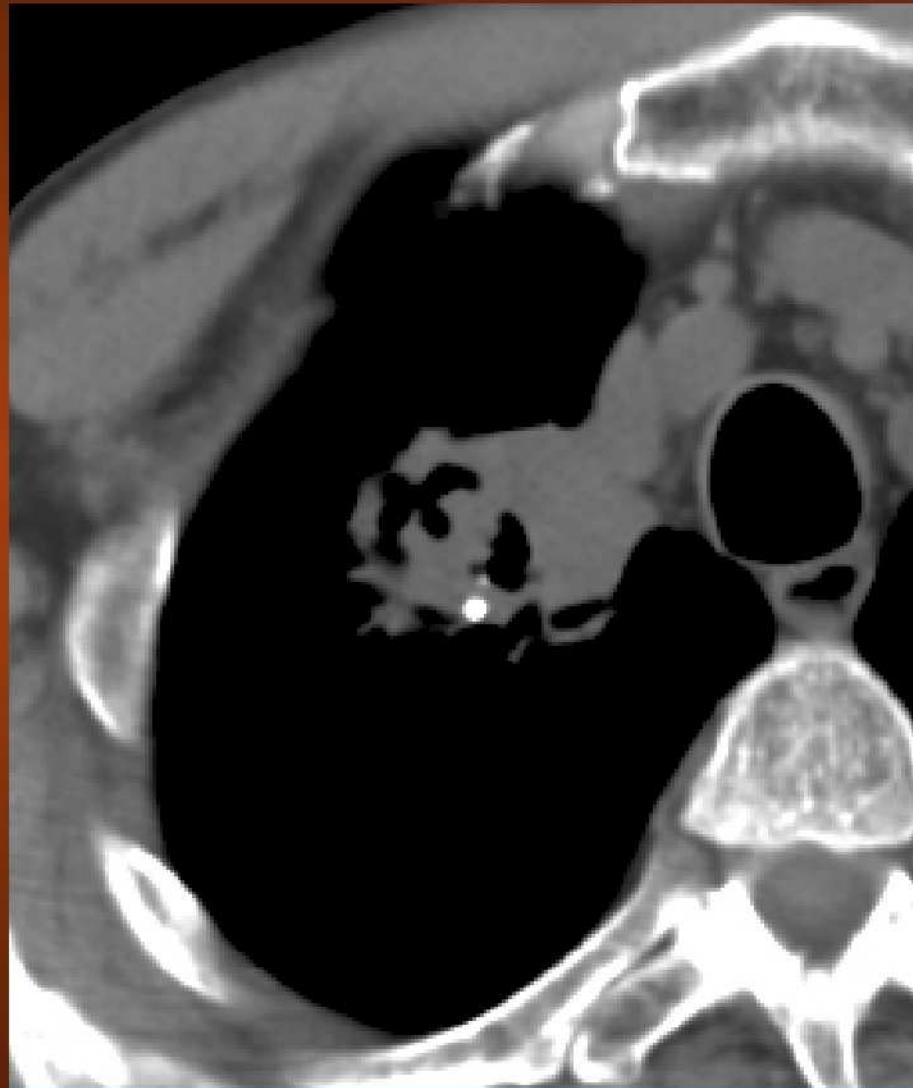
Alates 10.2007

- Kose tbc-osakond
- dgn: kopsutuberkuloos
- bakterioloogiliselt ei kinnitu
- põletikunäitajate mõõdukas tõus
- vaatamata ravile on KT-leid ebasoodsa dünaamikaga

23.10.07 KT

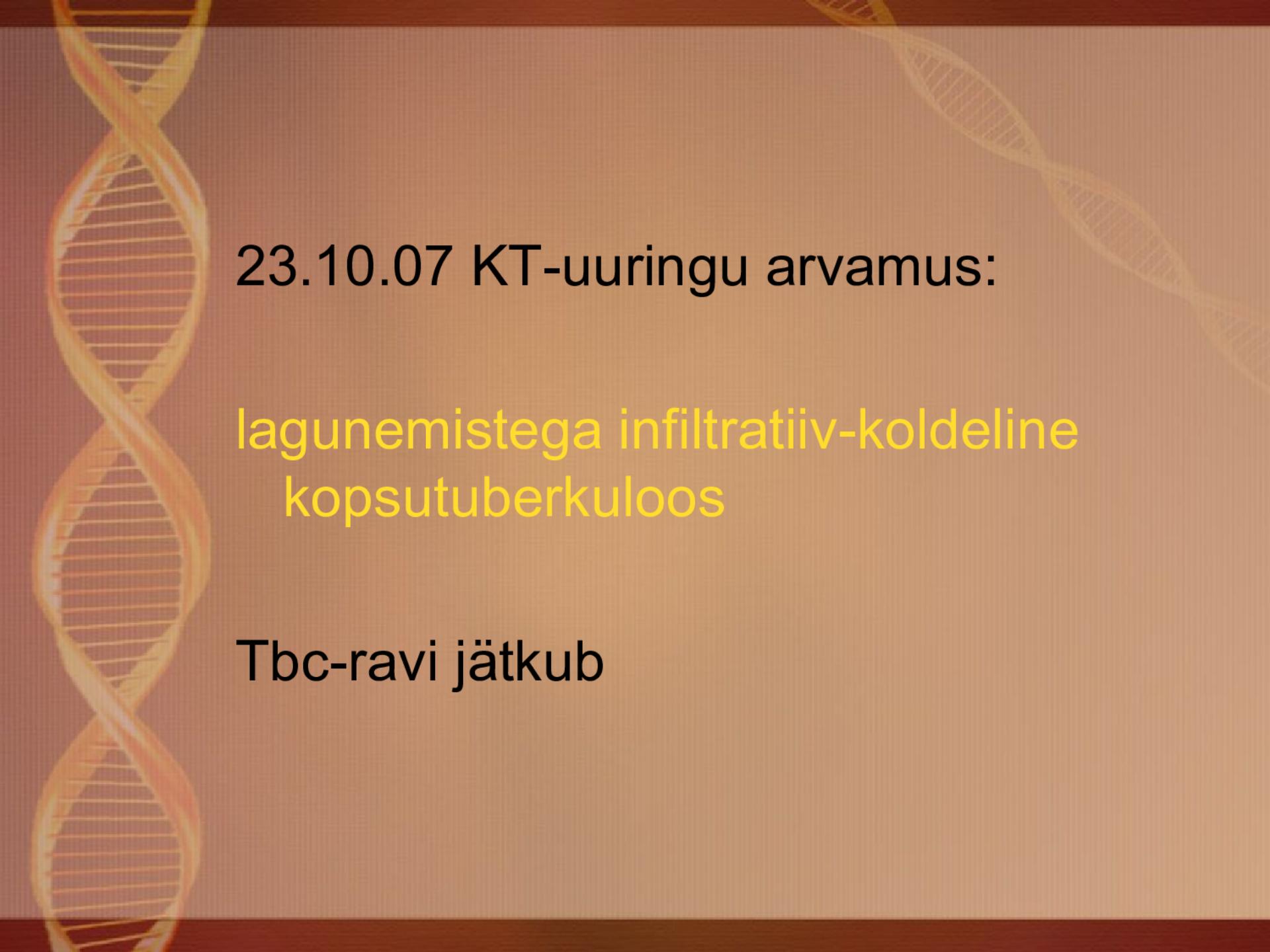
23.10.07 KT

natiiv

KA

23.10.07 KT-uuringu arvamus:

lagunemistega infiltratiiv-koldeline
kopsutuberkuloos

Tbc-ravi jätkub

14.01.08

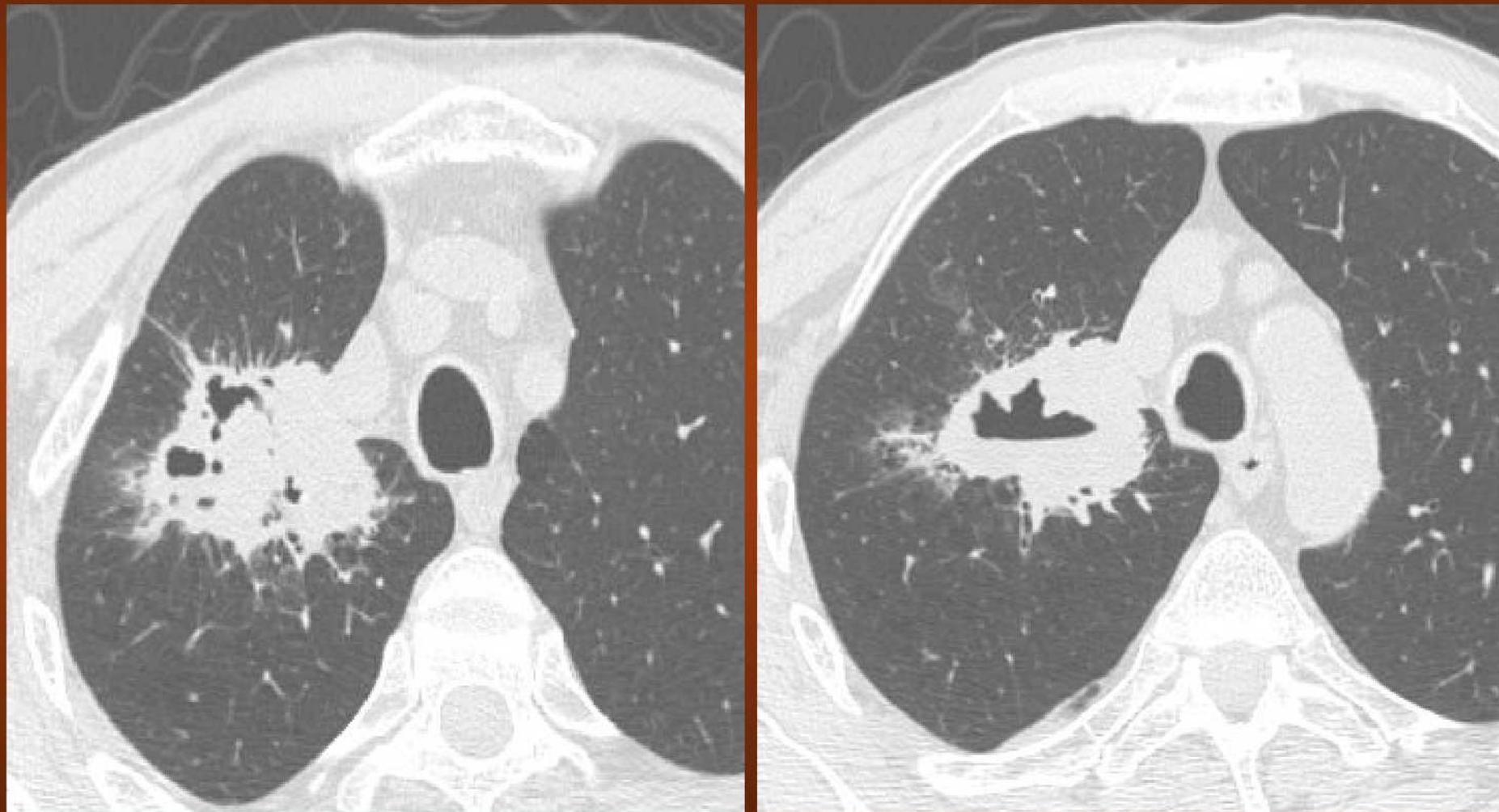

17.03.08

Mai 2008

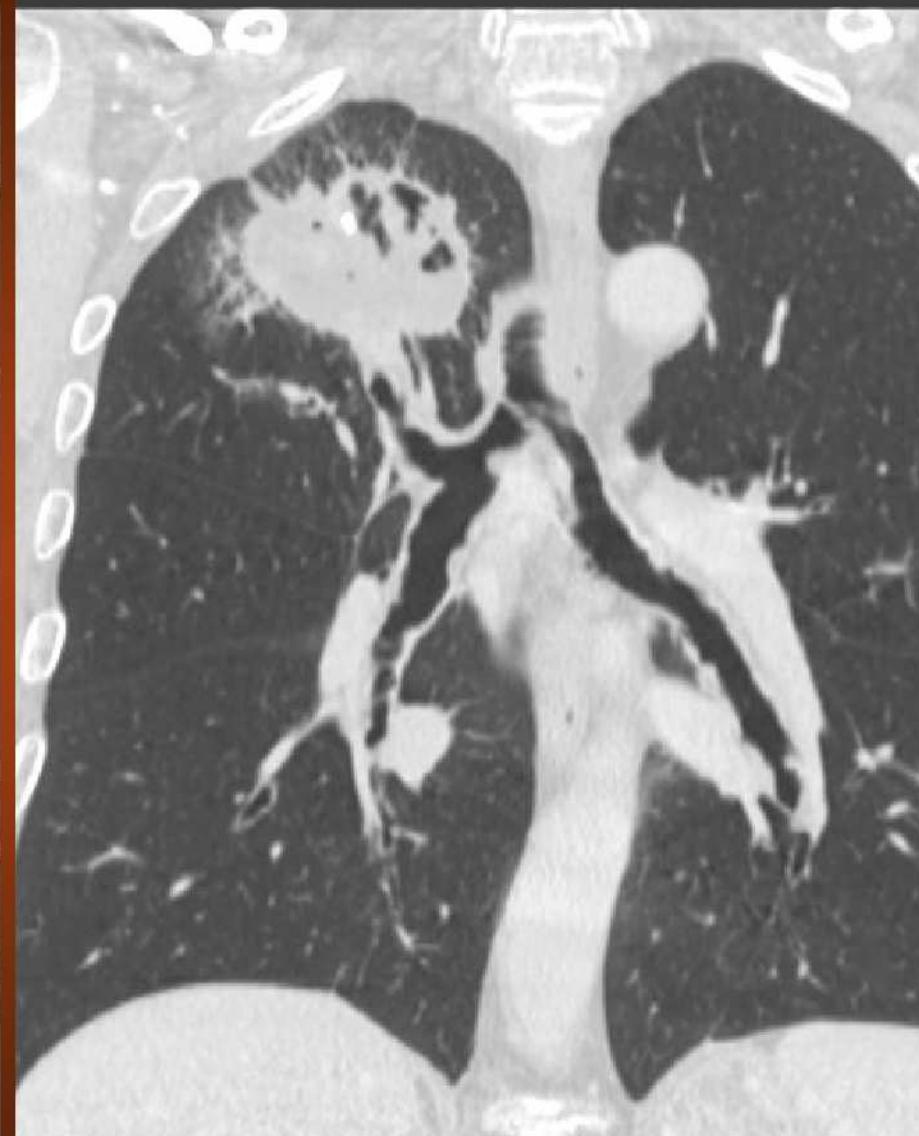
- PERHi pulmonoloogia osakond
- anamnees selleks hetkeks 3 a.
- kaebused püsivad
- dgn: duodenaalhaavand
seropositiivne reumatoidartriit

2.05.08 KT

27.10.07

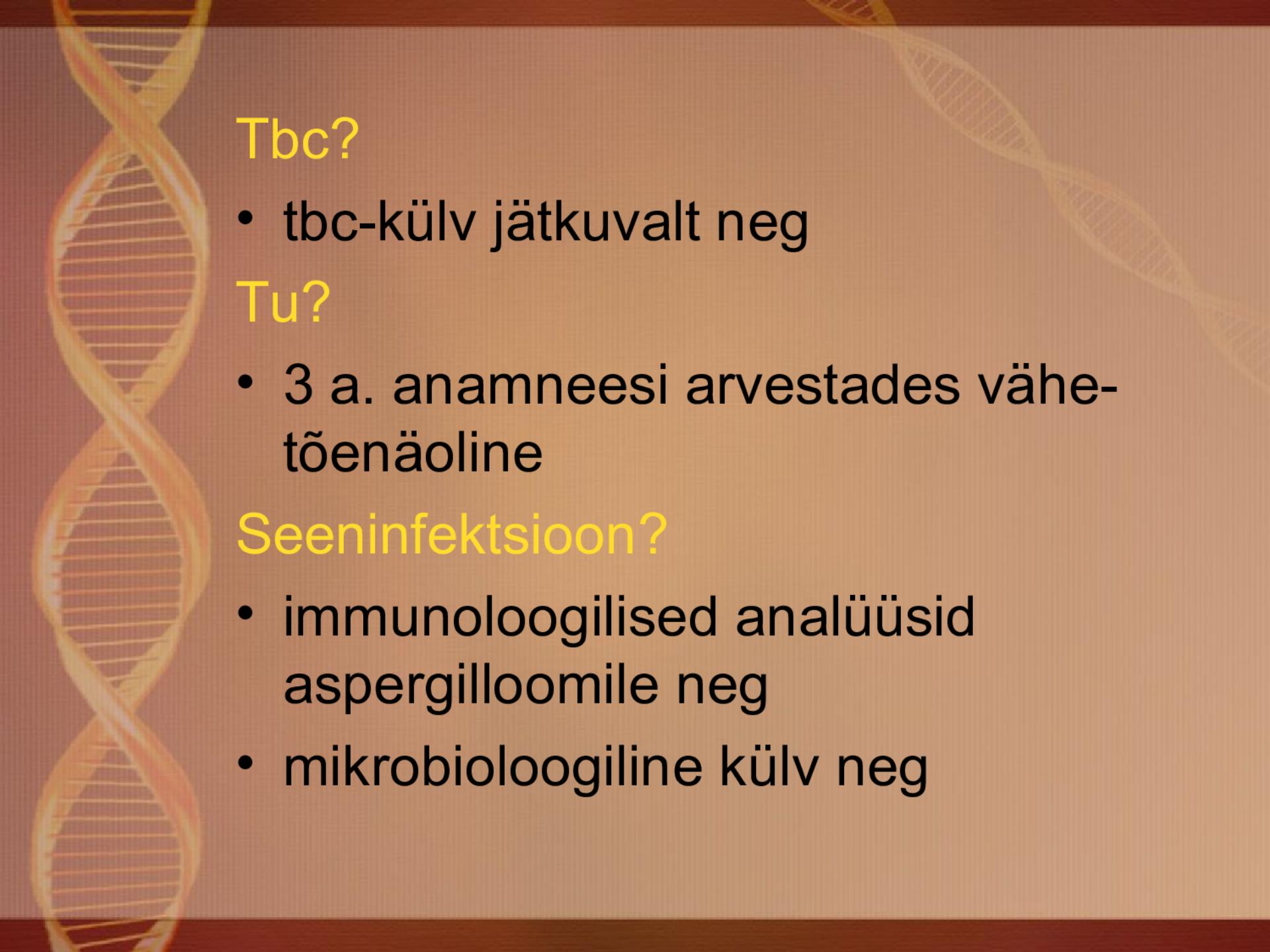
2.05.08

2.05.08 KT-uuringu arvamus:

tbc?

lagunemistega perifeerne tuumor?
mõlemad?

Radioloog soovitab biopsiat

Tbc?

- tbc-külv jätkuvalt neg

Tu?

- 3 a. anamneesi arvestades vähetõenäoline

Seeninfektsioon?

- immunoloogilised analüüsides aspergilloomile neg
- mikrobioloogiline külv neg

- RA tõttu näidustatud immuunsuprimeerivat ravi ei alustatud (seeninfektsioon?)
- patsient suunati torakaalkirurgi konsultatsioonile
  - nii dgn kui ravi täpsustamiseks
  - parema ülasagara eemaldamine?

- patsient torakaalkirugi vastuvõtule ei läinud, ühendust enam ei võtnud
- hiljem jäi kiiresti voodihaiigeks
- edasistest uuringutest/ravist keeldus
- perekonna tungival pealekäimisel siiski hospitaliseeriti

Juuli 2008

- PERHi pulmonoloogia osakond
- vastuvõtudiagnoos:
ebaselge etioloogiaga parema kopsu
ülasagara laguprotsess
- raske üldseisund, väga kahhektiline
- kaldub hüpotooniasse, veregaasid
korras
- mõõdukas põletikunäitajate tõus
- iiveldus, tugev kõhulahtisus

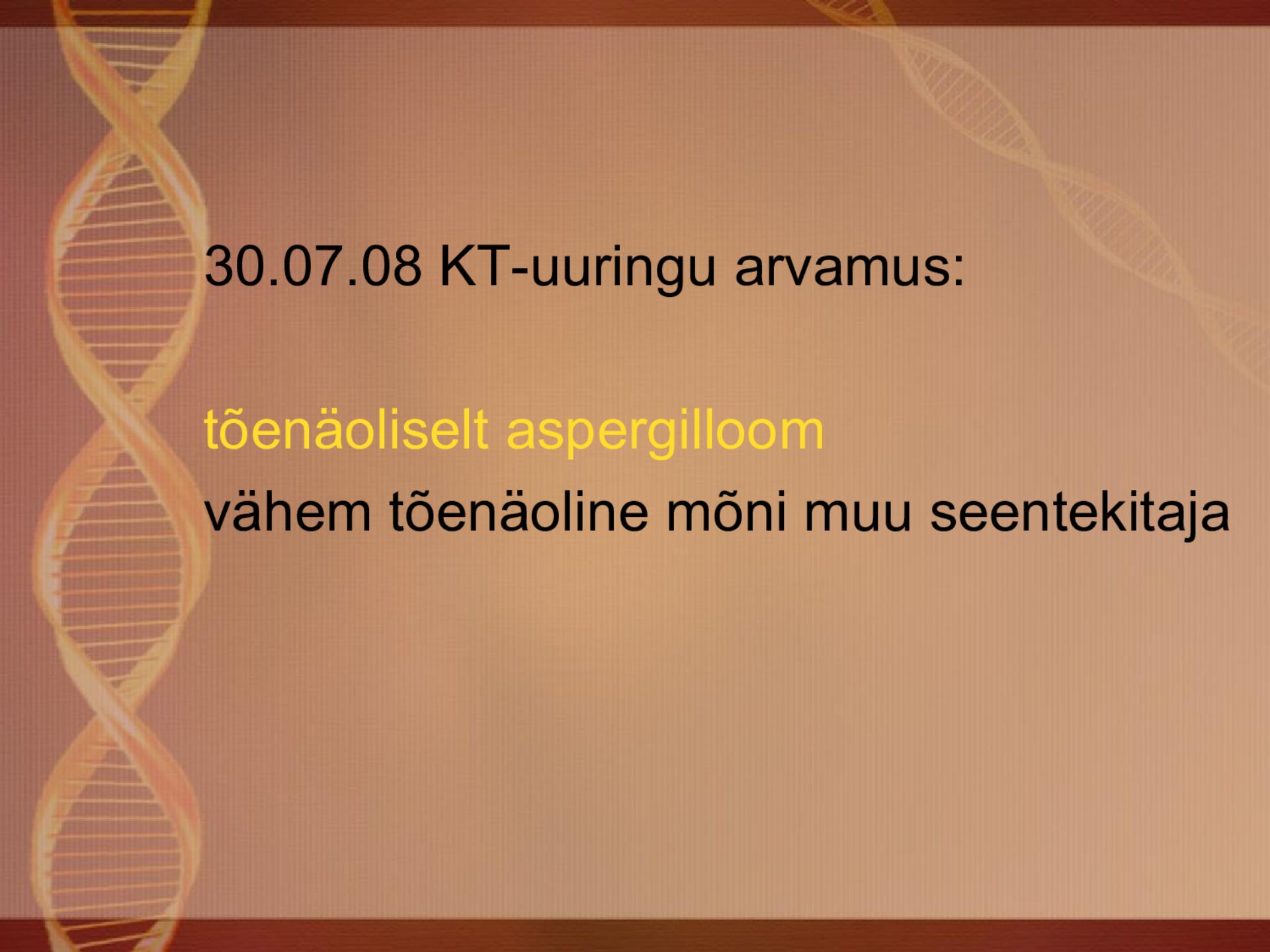
30.07.08 KT

Lisamoodustis on suurenenud: $3,5 \times 5 \times 6$ cm

Mediaalosas on mütsetoom diameetriga 3 cm.

Lisamoodustisel ühendust bronchiaalpuuga ei ole.

30.07.08 KT-uuringu arvamus:

tõenäoliselt aspergilloom

vähem tõenäoline mõni muu seentekitaja

4.08.08 mikrobioloogiline (MB) analüüs:

Candida albicans +++

4.08.08 bronhi loputustsütoloogia:

*inflammatio purulenta/ phlegmonosa
fungus/mycelium (Candida ?)*

4.08.08 immunoloogiline analüüs:

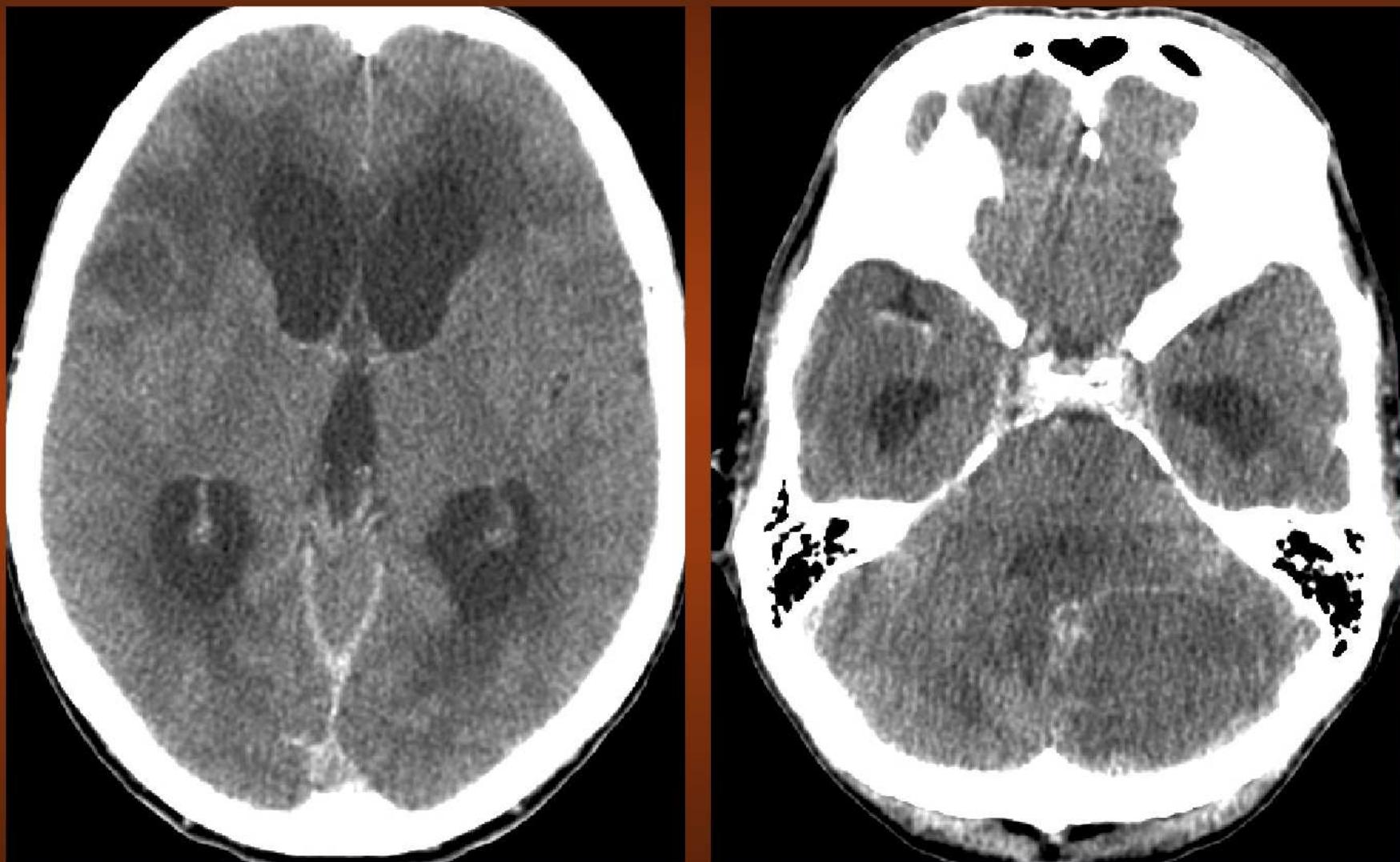
aspergilluse antigeen neg

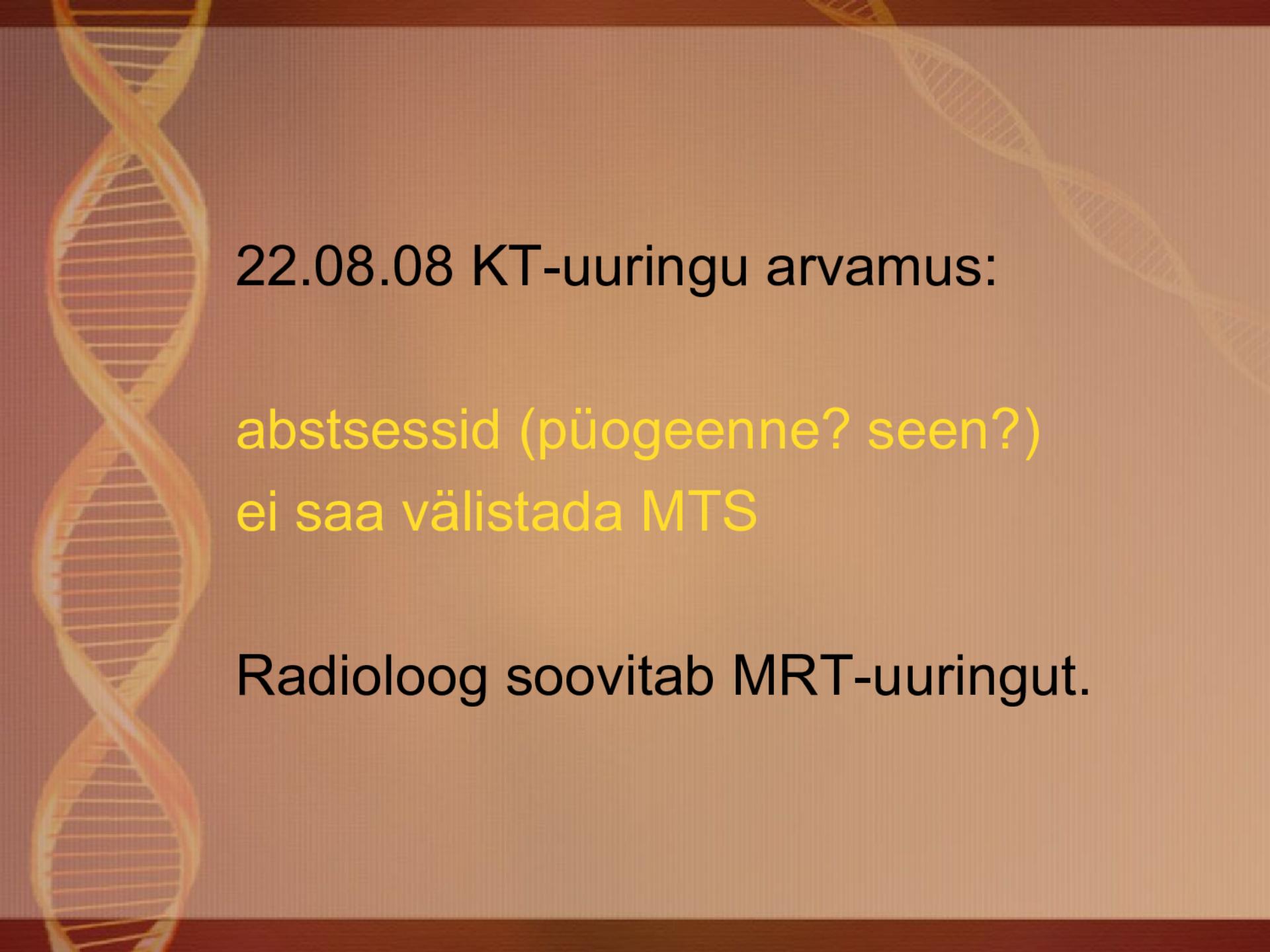
11.08.08 MB: Candida albicans +++

Hilisemad MB: Candida seeni ei kasva

- RA, ägeda haavandilise koliidi ravi:
  - süsteemne glükokortikoid suures doosis
  - Salozopüriin
  - Vorikonasool (seenevastane)
- soole- ja liigeskaebused taanduvad
- süveneb üldine nõrkus ja jõuetus
- püsib iiveldus, tekib vahelduv mõõdukas peavalu
- kahtlus aju isheemilisele kahjustusele

22.08.08 KT

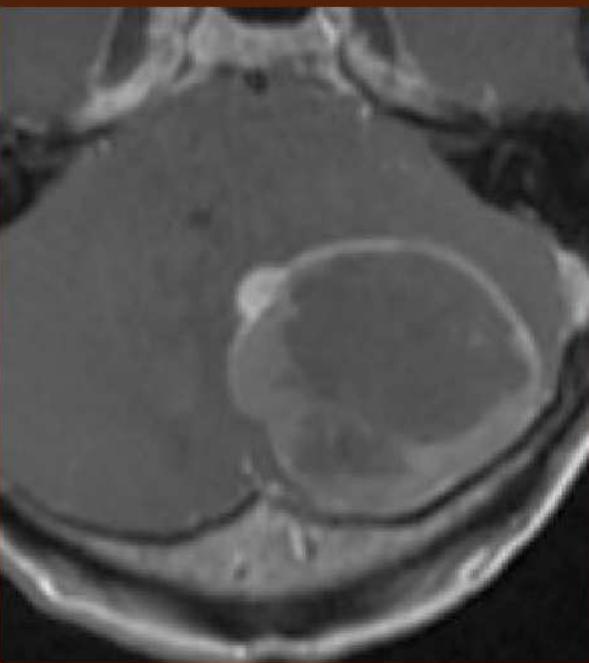
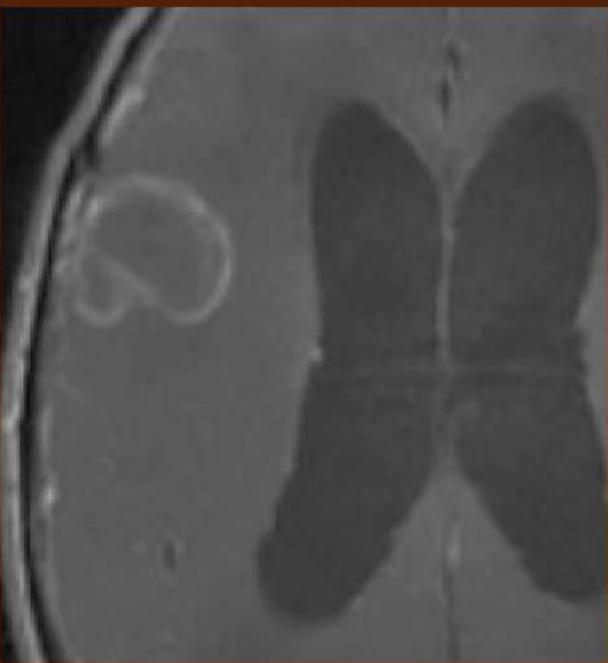
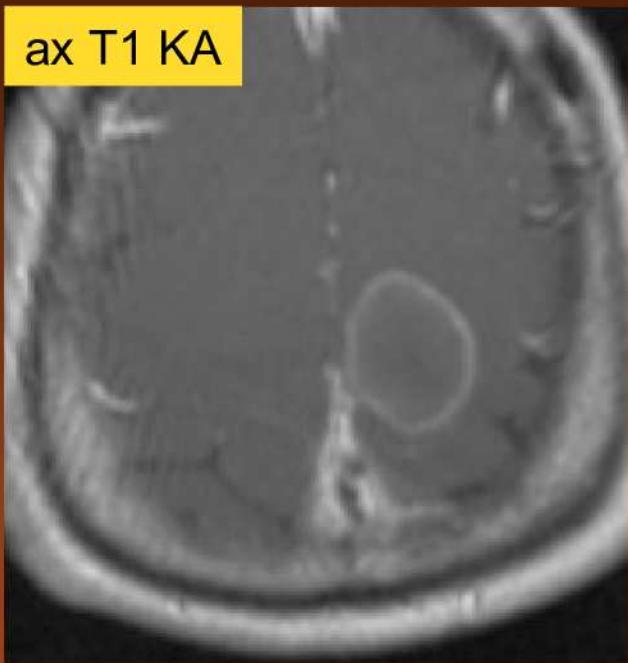

22.08.08 KT-uuringu arvamus:

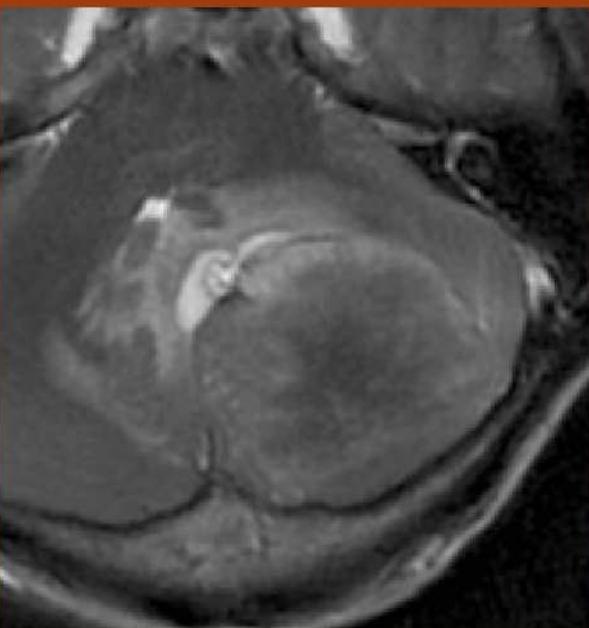
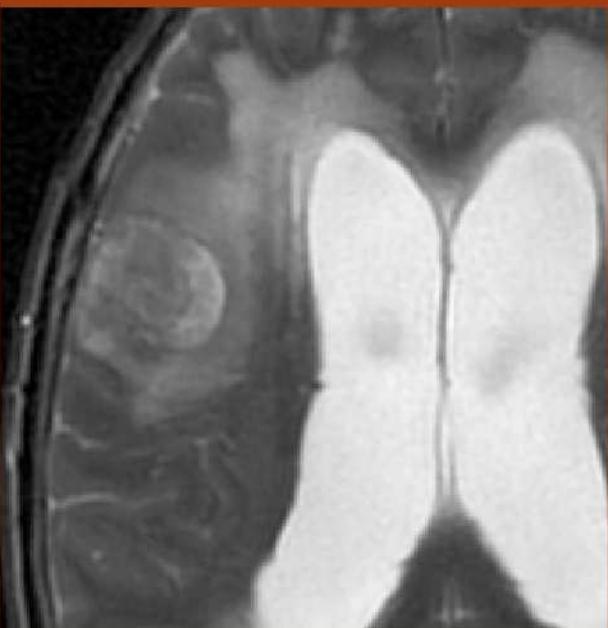
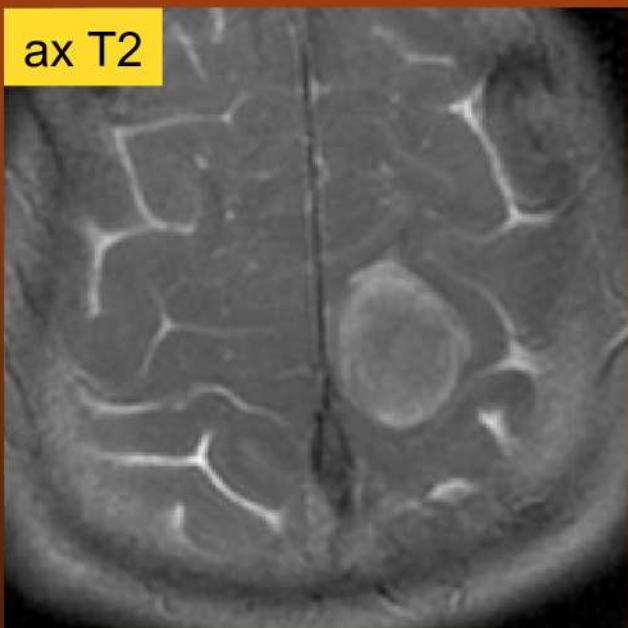
abstsessid (püogeenne? seen?)
ei saa välistada MTS

Radioloog soovitab MRT-uuringut.

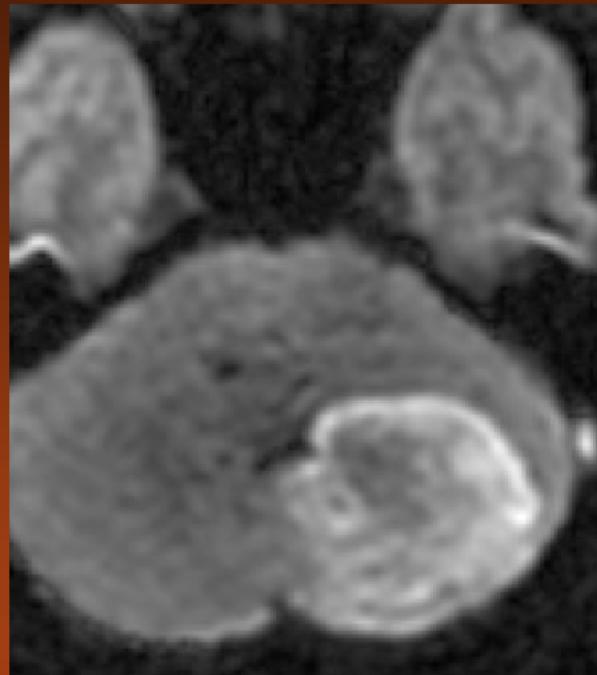
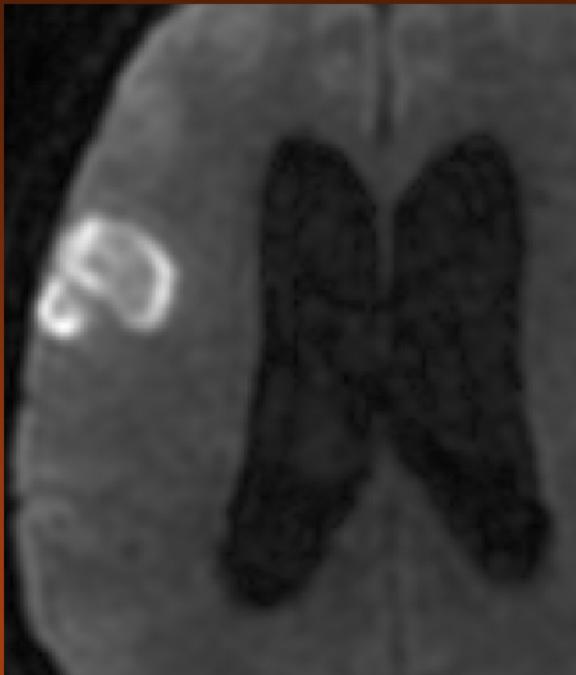
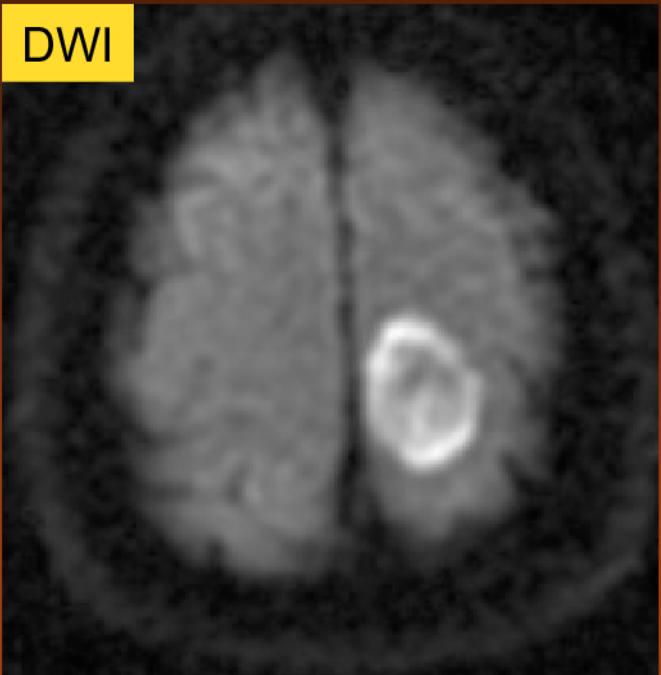
ax T1 KA

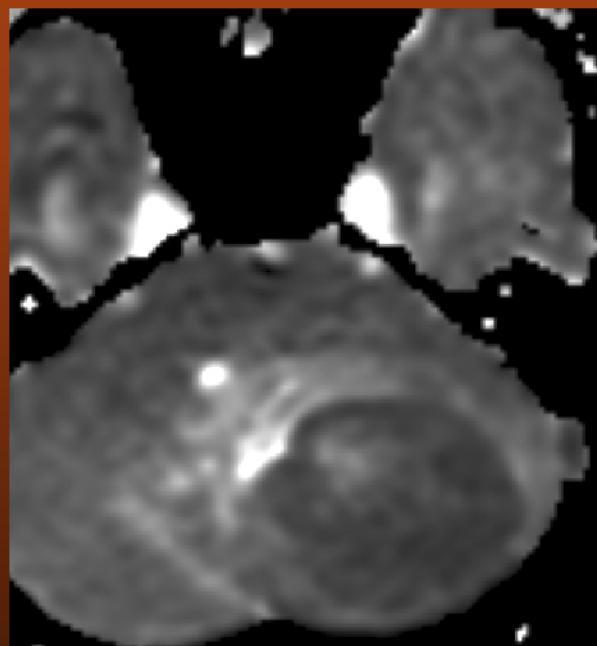
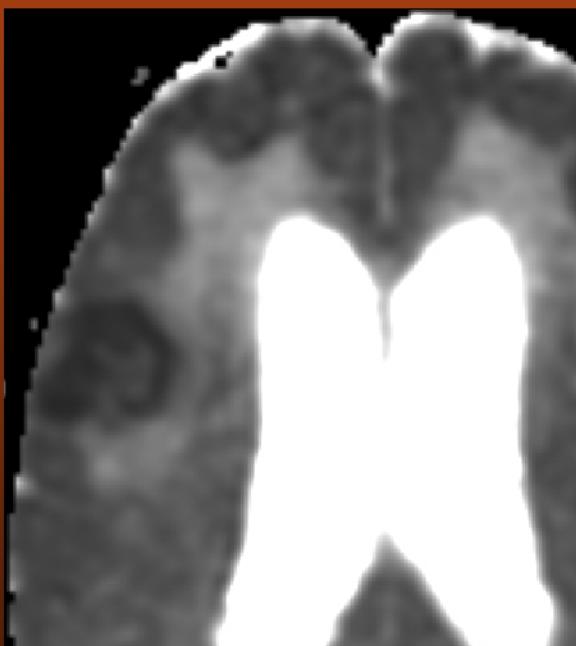
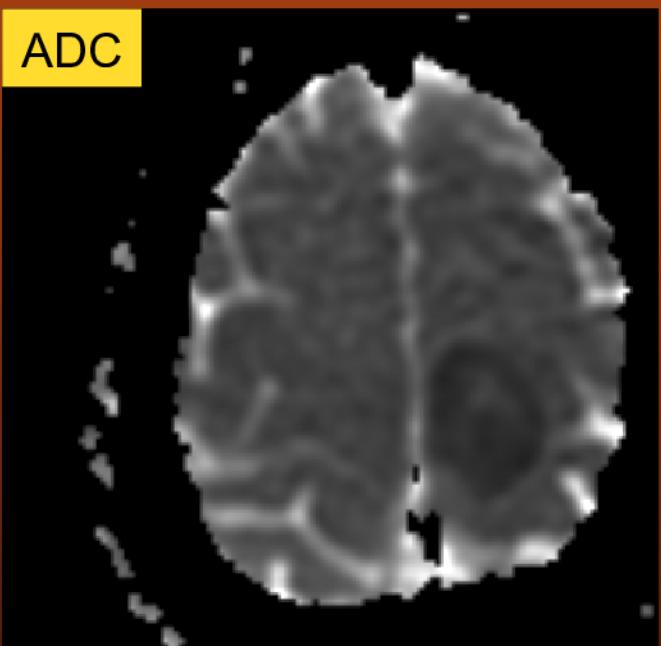
ax T2

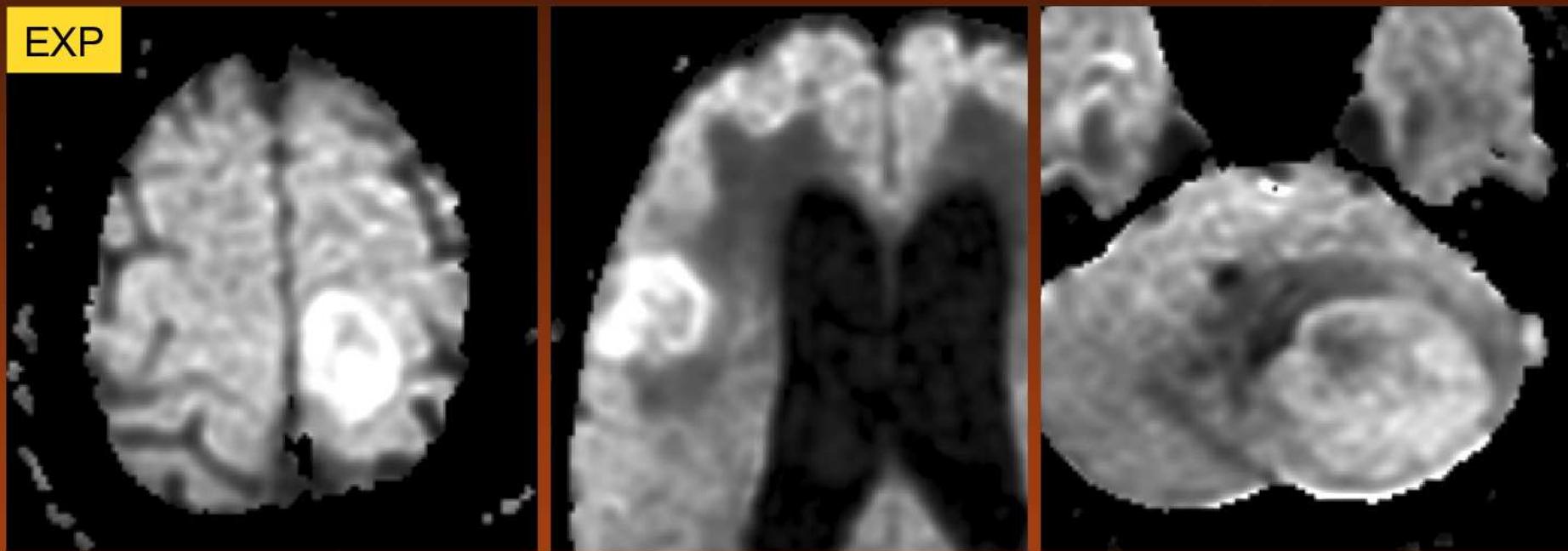
DWI

ADC

EXP

DWI - hele

ADC - tume abstsessid

EXP - hele

25.08.08 MRT-uuringu arvamus:

ajuabstsessid

tekitajaks bakter või Aspergillus species

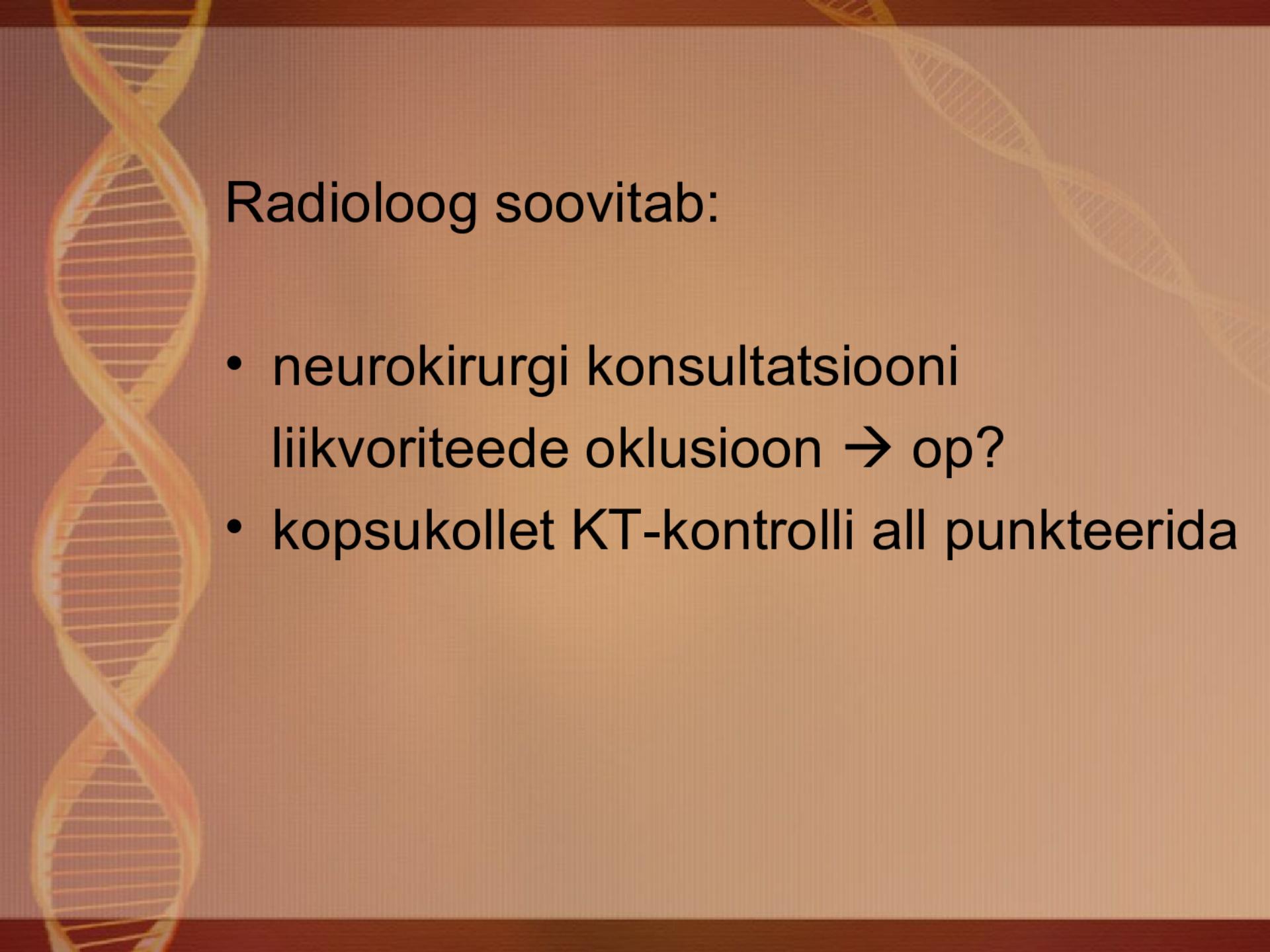
Candida sp. iseloomulik leid puudub

meningeaalne kontrasteerumine

kontrasteeruvad väiksed hulgikolded

tagumise koljukoopa ekspansiivne kolle

põhjustab liikvoriteede oklusiooni

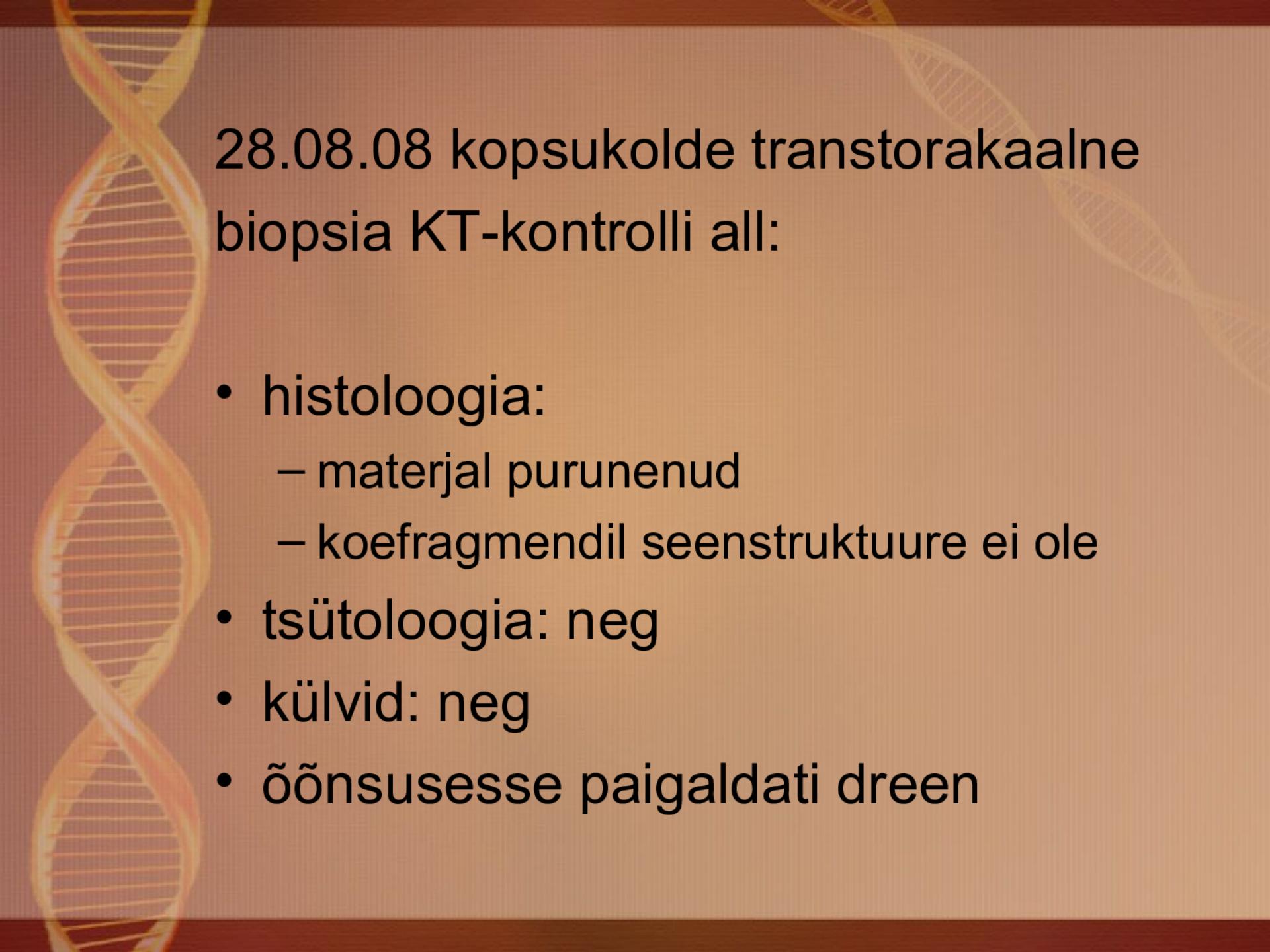

Radioloog soovitab:

- neurokirurgi konsultatsiooni liikvoriteede oklusioon → op?
- kopsukollet KT-kontrolli all punkteerida

Neurokirurgi otsus:

haige üldseisund, protsessi ulatus,
kaasuvad patoloogiad →
kirurgiline vahel esegamine on liiga
riskantne (ajutüve pitsumise oht)

28.08.08 kopsukolde transtorakaalne biopsia KT-kontrolli all:

- histoloogia:
  - materjal purunenud
  - koefragmendil seenstruktuure ei ole
- tsütoloogia: neg
- külvid: neg
- õõnsusesse paigaldati dreen

R 03
LAMADES

Biopsiajärgselt:

- osaline parempoolne õhkrind
- püsiv õhuleke pleuradreenist ka aktiivsel aspiratsioonil
- paremal nahaalune õhkemfüseem
- lisandub kopsupõletik, mis allub AB-ravile rahuldavalalt

11.09.08

17.09.08

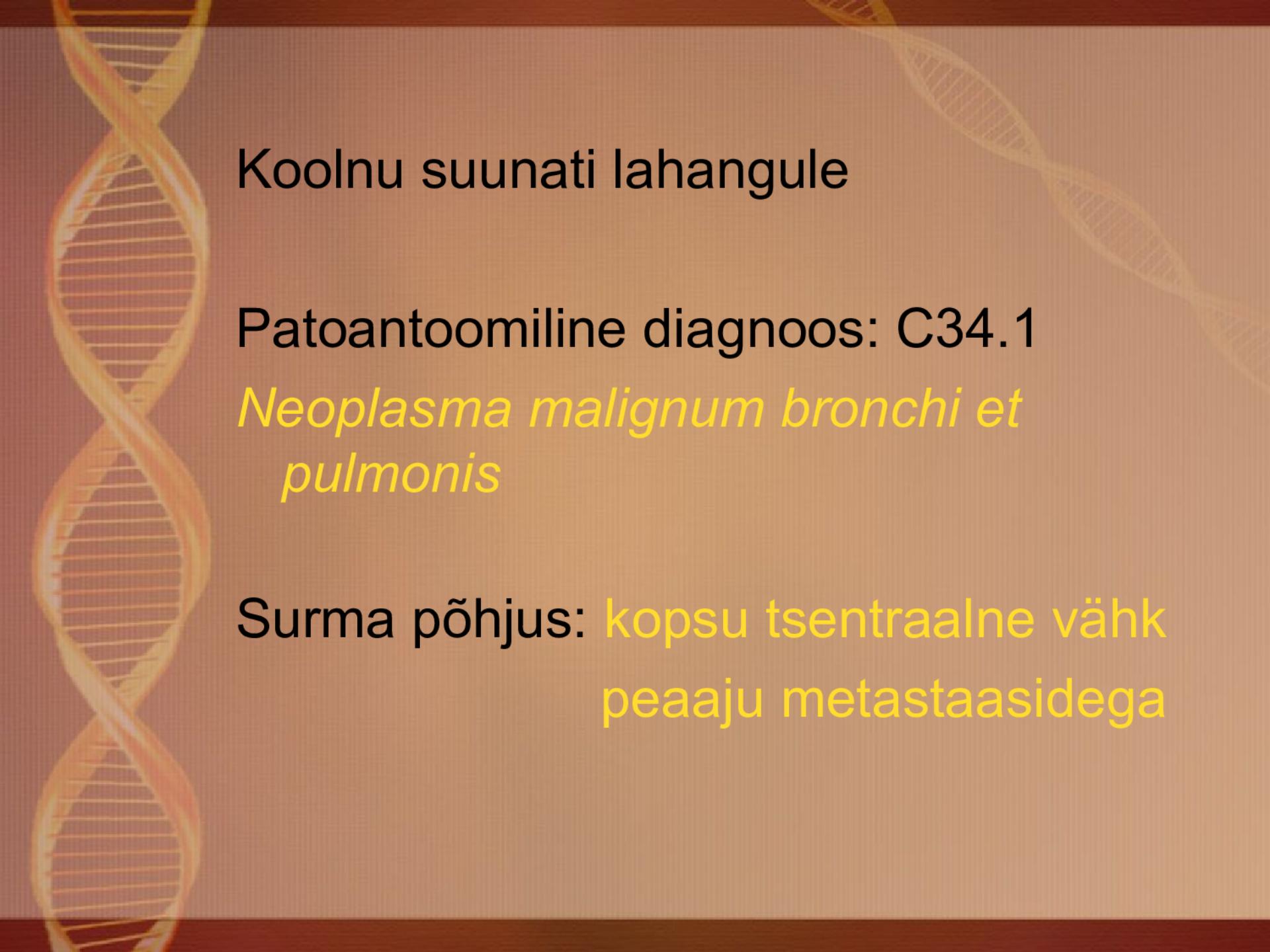

Patsiendi seisund halveneb:

- üldine nõrkus süveneb
- iiveldus püsib
- teadvushäired, somnolents

18.09.08 muutub ebastabiilseks, tekib hingamispuudulikkus, kopsuturse, bradüärütmia

Exitus letalis 18.09.08 kell 23:40

Koolnu suunati lahangule

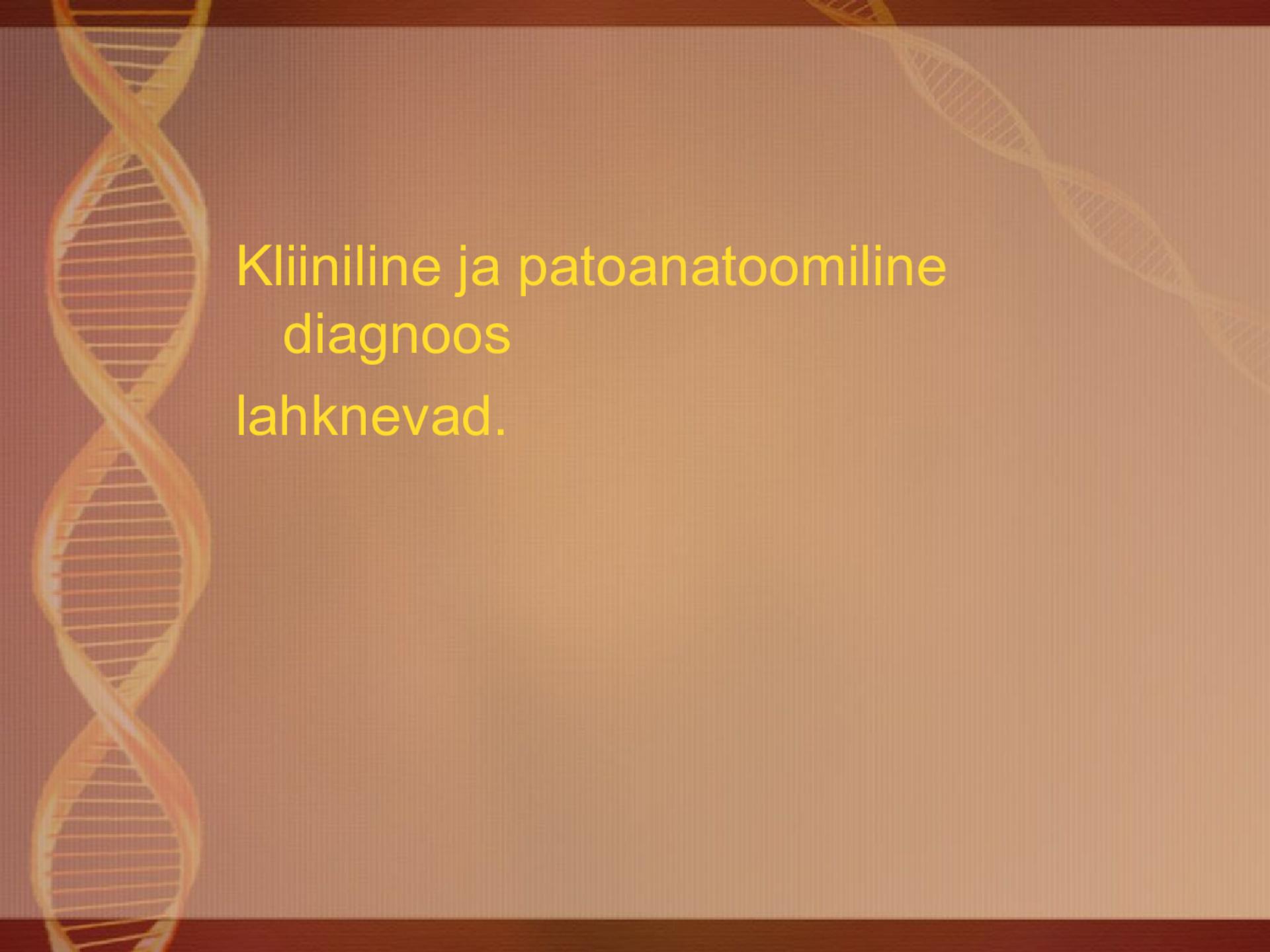
Patoantoomiline diagnoos: C34.1

*Neoplasma malignum bronchi et
pulmonis*

Surma põhjus: kopsu tsentraalne vähk
peaaju metastaasidega

Lõplik kliiniline diagnoos:

Parema kopsu ülasagara aspergilloom.
Kopsupõletik.
Parempoolne õhkrind.
Ajuabstsessid (seen? banaalne?).
Ajuturse.
Seropositiivne reumatoidarriit.
Haavandiline kolliit.
Duodenaalhaavand.
Kahheksia.

Kliiniline ja patoanatoomiline
diagnoos
lahknevad.

Pro et contra.... Tu?

- esmane radioloogiline leid ja protsessi dünaamika 3a jooksul vähetüüpiline
- lümfisõlmed mõõtmetelt normis

Tbc?

- kõik MB-analüüsides, külvid negatiivsed

Aspergilloos?

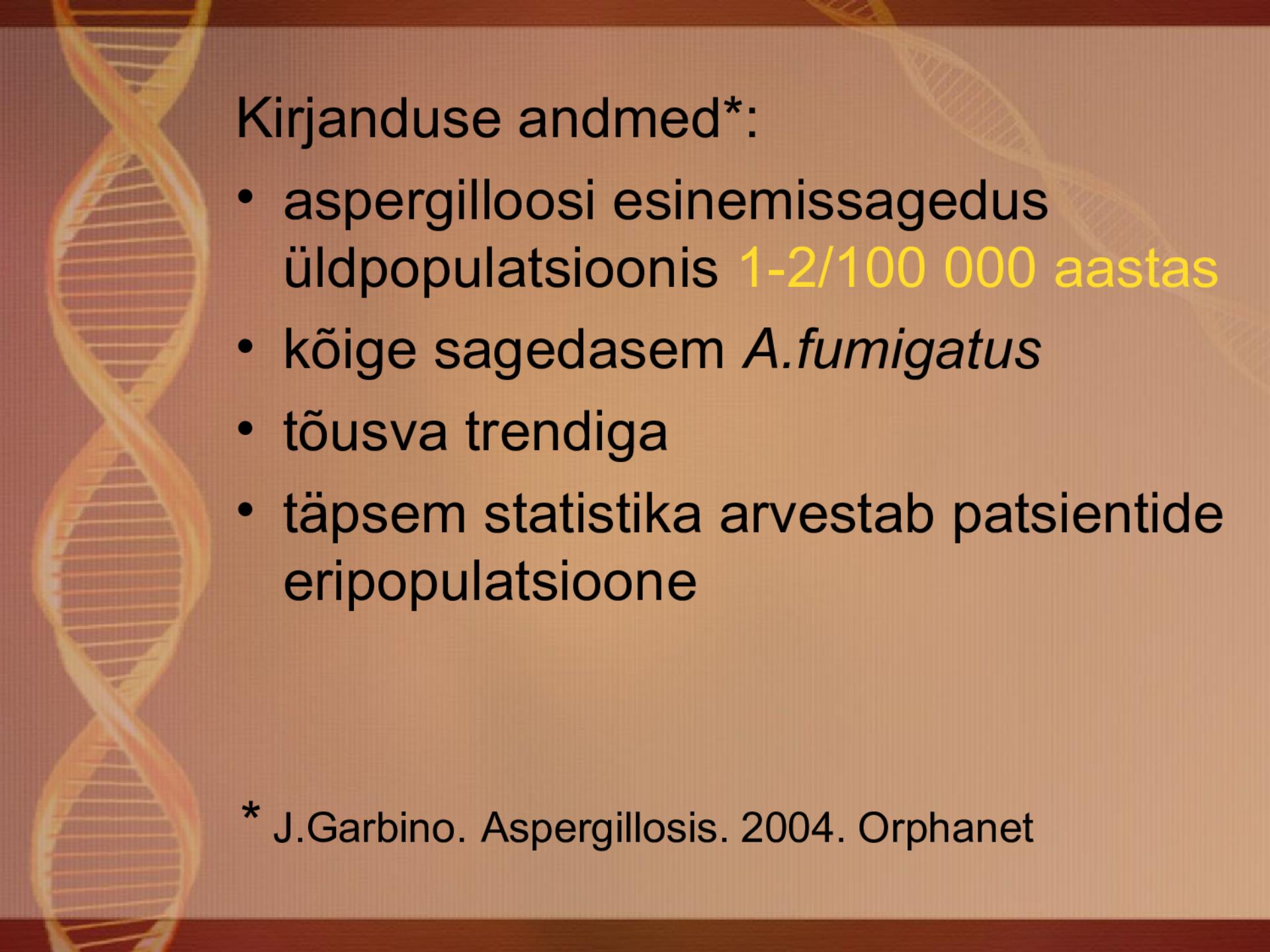
- riskifaktorid
- KT-uuringul mütseel (30.07.08)
- ajuabstsessid
- IgE tõus

Aspergilloos

- *Aspergillus species*
- puulehed, teravili, kompost, loomadel
- nakatumine inhalatsiooni kaudu
- riskifaktorid:
  - immuunsupressioon, kortikosteroidravi
  - kopsuhaigused, eelnev kaviteet kopsus
  - alkoholism
  - krooniline granulomatoosne haigus

- 3 põhivormi:
  - allergiline (astma taustal)
  - kopsuvorm (eelnev kaviteet: tbc!)
  - invasiivne (immuunsupressioon)
- lisaks kolonisatsioon siinustes, nahal
- kliiniliselt: sõltub vormist
sageli veriköha, produktiivne köha

- histoloogia: seenehüüfid, mütsetoom
- immuunanalüs (ELISA)
- mikrobioloogia:
  - röga, uriin, trahhea aspiraat, veri, liikvor, väljaheide, punktsioonimaterjal jne
  - lõplik neg vastus 10.päeval
  - lõplik pos vastus 3-7.päeval

Kirjanduse andmed*:

- aspergilloosi esinemissagedus üldpopulatsioonis **1-2/100 000 aastas**
- kõige sagedasem *A.fumigatus*
- tõusva trendiga
- täpsem statistika arvestab patsientide eripopulatsioone

* J.Garbino. Aspergillosis. 2004. Orphanet

Invasiivse aspergilloosi esinemissagedus eripopulatsioonides

luuüdi transplantaat	3 – 7 %
maksa transplantaat	1,5 – 4 %
kopsu transplantaat	10 %
hematoloogiline neoplaasia	14 %
südame transplantaat	14 %

J.Garbino. Aspergillosis. 2004. Orphanet

PERH seened 2007a (ambulatoorne+statsionaar)

tekitaja	isolaadid	patsiendid	%
<i>Candida albicans</i>	779	450	68
<i>Candida glabrata</i>	121	88	10
<i>Candida krusei</i>	89	57	8
<i>Candida parapsilosis</i>	37	22	3
<i>Candida tropicalis</i>	32	24	3
<i>Candida sp.</i>	32	28	3
<i>Aspergillus fumigatus</i>	22	11	2
<i>Aspergillus niger</i>	20	13	2
<i>Aspergillus flavus</i>	9	6	<1
<i>Aspergillus sp.</i>	4	4	<1
muud	9	9	<1
kokku	1154	712	100

PERH seened 2007a (ambulatoorne+statsionaar)

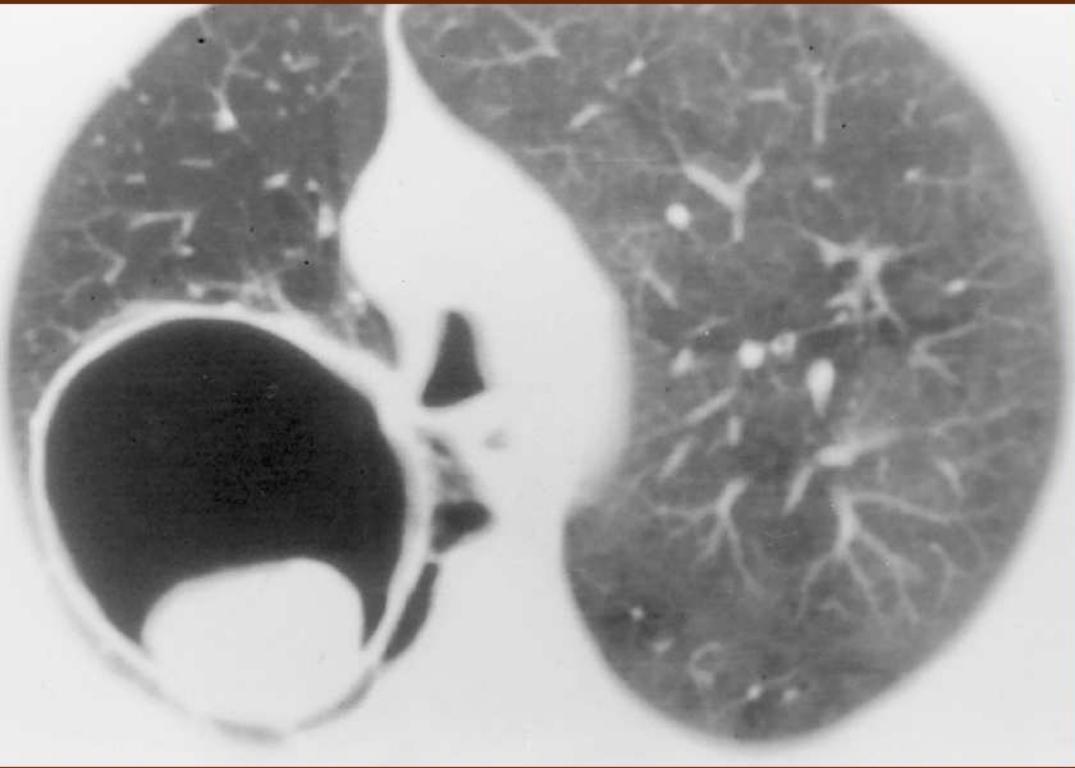
tekitaja	isolaadid	patsiendid	%
<i>Candida albicans</i>	779	450	68
<i>Candida glabrata</i>	121	88	10
<i>Candida krusei</i>	89	57	8
<i>Candida parapsilosis</i>	37	22	3
<i>Candida tropicalis</i>	32	24	3
<i>Candida sp.</i>	32	28	3
<i>Aspergillus fumigatus</i>	22	11	2
<i>Aspergillus niger</i>	20	13	2
<i>Aspergillus flavus</i>	9	6	<1
<i>Aspergillus sp.</i>	4	4	<1
muud	9	9	<1
kokku	1154	712	100

Aspergiloom makro

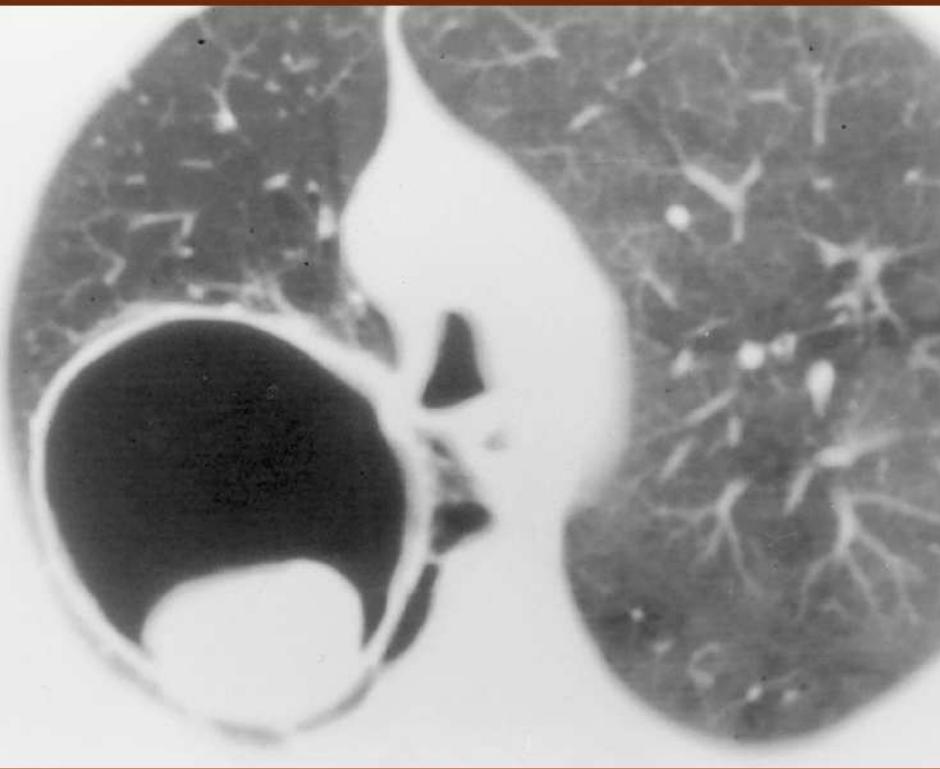

- paks fibroosne sein (granulatsioon- ja armkude)
- kopsuparenhüümi fibroos, mis ulatub pleurale
- pleura paksenemine

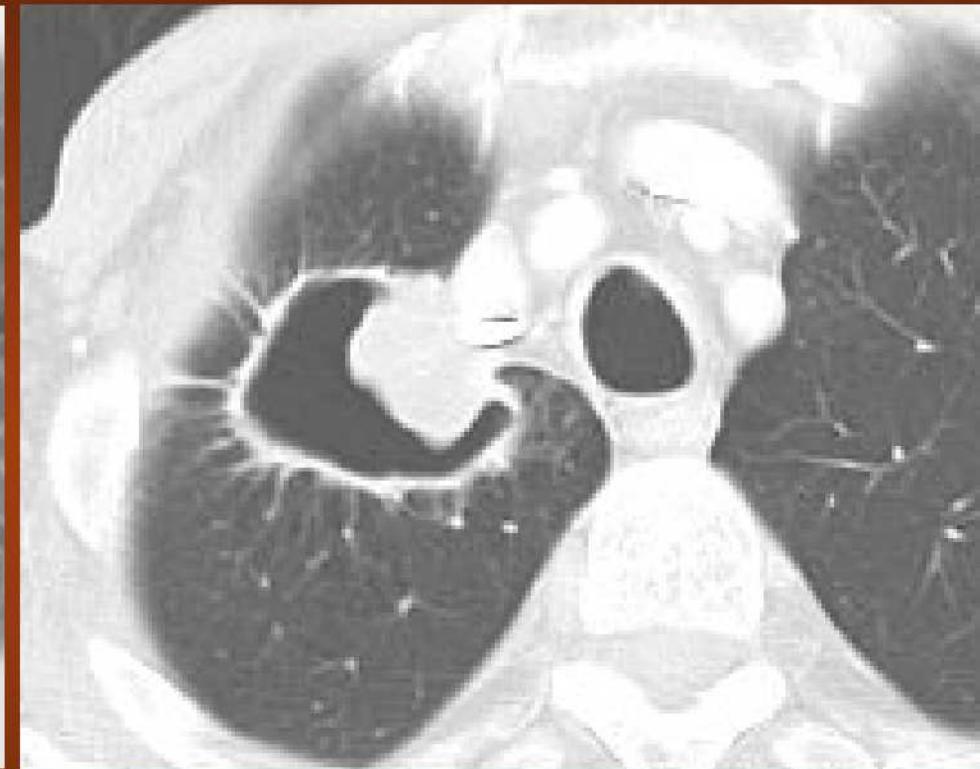
Aspergilloom KT

- ülasagarates
- eelneva kaviteedi kolonisatsioon
- soliidne ümarmass
- diameeter 3-5 cm
- paksuseinaline
- asendist sõltuv
- algul perifokaalne matt-klaas halo
- hiljem õhusirp
- mütsetoom (50%)
- seenepalllike võib kaltsifitseeruda

klassikaline aspergilloom

KT 30.07.08

Diferentsiaaldiagnostika:

nekrotiseeruv abstsess
lagunev Tu
kaviteedi hematoom

Ravi

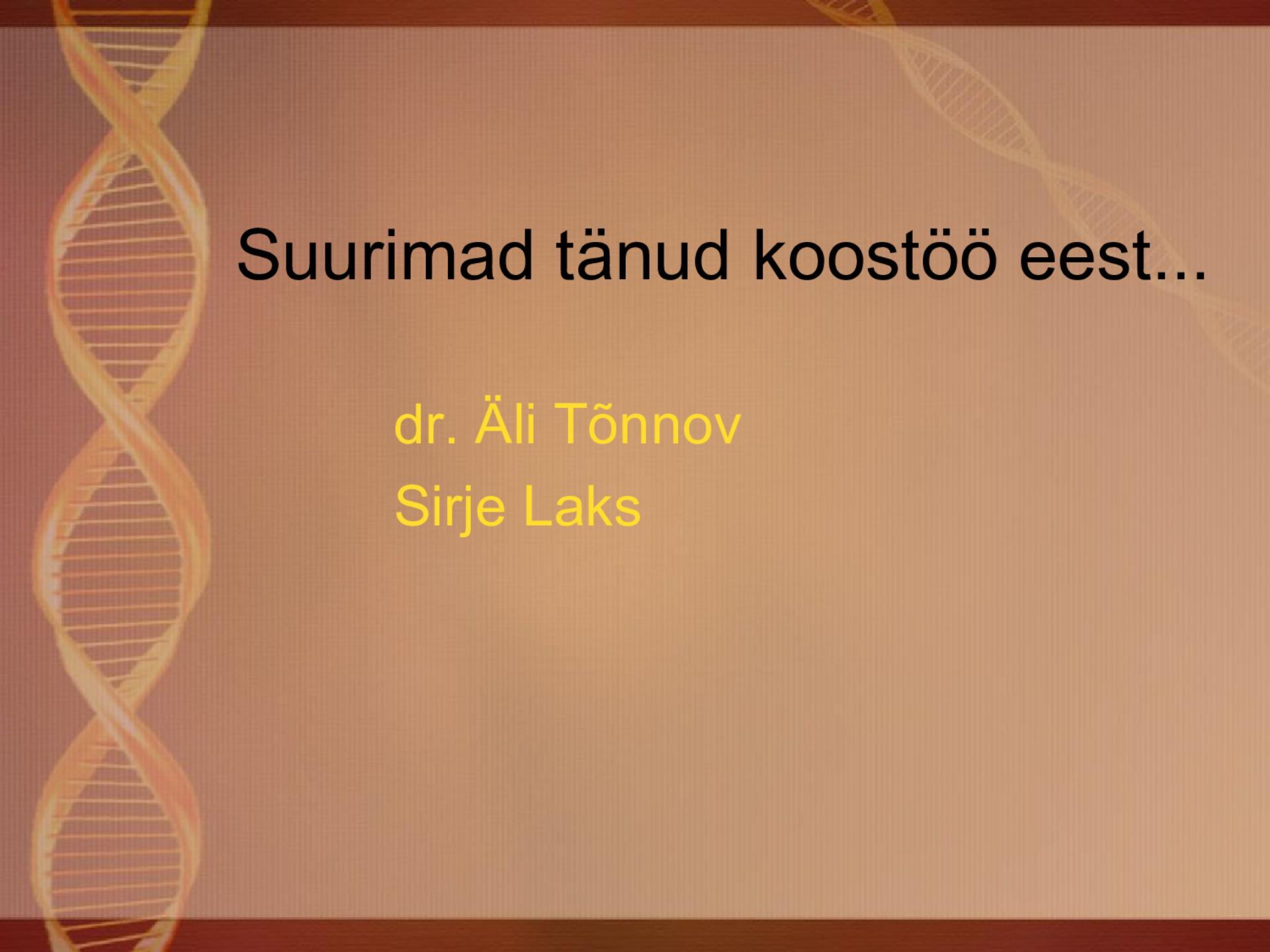
- tulemused on vastukäivad
- sõltub immuunstaatusest ja aspergilloosi alavormist:
  - allergiline: itrakonasool, kortikoidid
  - aspergilloom: süsteemne seenravi ei ole piisavalt efektiivne
kirurgiline vahelisegamine on tüsistusterohke (empüeem, fistel) -> vaid tugeva veritsuse korral

- invasiinve aspergilloos (IA):
mitu nädalat amfoteritsiin B koos i/v
itrakonasooli või vorikonasooliga
lõppeb üldjuhul surmaga (80-95%)*
- IA on probleemiks intensiivravis

* J.Qiao et al. Antifungal Resistance Mechanisms of *Aspergillus*.
Journal of Medical Mycology, vol 49, 2008

Kasutatud kirjandus.

1. E.Ellervee et al. Kesklabori käsiraamat. ITKH. 2005. 226-231, 234- 237, 242-243
2. J.Garbino. Aspergillosis. 2004. Orphanet.
(<http://www.orpha.net>)
3. The Merck Manual. 17Edition. 2005.
4. J.Qiao et al. Antifungal Resistance Mechanisms of *Aspergillus*. Journal of Medical Mycology, vol 49, 2008
5. PERH Mikrobioloogialabori seeninfektsioonide statistika 2007.a. S.Laks
6. Report on a European Science Foundation Workshop on Invasive Aspergillosis. 21st - 22nd October, 1998
7. <http://www.aspergillus.org.uk>
8. <http://medlineplus.gov/>
9. www.learningradiology.com
10. pathhsw5m54.ucsf.edu/case16/aspergilloma.html

Suurimad tänud koostöö eest...

dr. Äli Tõnnov
Sirje Laks

Tänan tähelepanu eest!